

Steffen Jacobsen

Odplata

Copyright © Steffen Jacobsen, 2014
Published by agreement with PeopleGroupAgency, Denmark
Translation © Markéta Kliková, 2017

ISBN 978-80-7473-530-1

17. září

Rok 1434 islámského kalendáře

Nabíl viděl svou mámu úplně jasně. Seděla mezi nimi v cizím pokoji. Prosil matku, aby mu prominula to, co musel udělat, ale ona křičela, že má myslet na lidskou milosrdnost a nevstupovat do domu války. Mrtvých už bylo dost.

Proud matčiných slov otrásl jeho rozhodností, pak jím ale Fadr zacloumal a probral ho.

„S kým to mluvíš?“ zeptal se.

Kamarád si nechal narůst řídký knír, jímž chtěl zakrýt zaječí pysk, který mu nikdy pořádně nesešili.

„S nikým,“ odvětil Nabíl.

Máma byla jen přeludem. V posledních týdnech skoro nic nejedl a tvrdili mu, že halucinace nastanou přirozeně.

Po útoku dělostřelectva sám vykopával z rozbořených zdí jejich domu mrtvá těla rodičů i sester Basmy a Farhy. Útok zdevastoval polovinu jeho rodné ulice v Damašku. Společně s imámem Sufjánem jejich těla omyli a zabalili, než nad nimi proslovil *ženázu*, pohřební modlitbu.

Tehdy se Nabíl přidal k milicím. Zatímco byly pobity deseti tisíce jeho spoluobčanů a další miliony přišly o střechu nad hlavou, EU, NATO i USA se držely za červenou linii, a k obětem zabitým Radou bezpečnosti OSN se neznaly. Ropa, zemní plyn, tenisky a Putinovo ego byly důležitější než syrské životy a Nabíl je do jednoho nenáviděl.

Čtyřiaadvacetiletý Samír byl nejstarší z těch tří v kodaňském bytě ve čtvrti Nørrebro. Odstoupil od okna, poklekl v polotmě mezi Nabíla a Fadra a otočil dlaně k nebi.

„Nabíle, osvobod' svou duši od nečistých věcí. Zapomeň na to, co nazýváme světem a tímto životem, protože čas mezi tebou a manželstvím v nebi je teď velmi krátký,“ pronesl.

„*Subhána Alláh*, sláva Bohu,“ zamumlali Nabíl s Fadrem sborově.

Fadr vložil Nabílovi něco do dlaní a ten rozložil černou šerpu se zlatými písmeny. Z krátce střižených vlasů mu odkapával pot a zanechával na látce skvrnky.

„*Al-uqáb*, orel,“ pronesl Fadr slavnostně. „Saláhudínova vlajka. Muhammad al-Amír Atá ji měl s sebou při letu na newyorská Dvojčata.“

„Budu ji nosit se ctí, *inšálláh*, je-li to vůle Boží.“

Nabíl šerpu zase složil.

„Měl bych se umýt,“ prohlásil.

Koupelna byla prosycená vůněmi ženy. Aby poctili domov neznámého člověka a jeho pohostinnost, neotevřeli v bytě jedinou skříň nebo šuplík. V pokoji bylo jen málo výzdoby: atlas světa a plakát s černou kočkou popíjející z vysoké sklenice absint. Jediné, co značilo, že obyvatel bytu náleží mezi ně, byl v červené kůži vázaný Korán na nočním stolku, který už prošel mnoha rukama a kůže tudíž byla měkká jako ruka-vičkářská ušň.

V lednici měli po příjezdu nachystané jídlo. Byt opustil jediné Fadr – došel koupit do trafiky na druhé straně ulice další cigarety.

Nabíl si opláchl obličej a osušil se do ručníku. I ten voněl obyvateli bytu. Zhasl, otevřel okno do dvora a vyhlédl k východnímu nebi nad střechou protějšího domu.

„*Aldebaran*, *alnath*, *alhena*,“ zamumlal.

Stejně hvězdy pozoroval z paluby polské lodi, když brázdila Øresundský průliv a vezla je do této malé země. Poté, co po-

břežní loď vyhodila kotvy, zaplatil Samír kapitánovi tlustým svazkem eurových bankovek. Pak přelezli přes lodní zábradlí do připraveného tmavošedého gumového člunu na černé, klidné vodě. Samír s Fadrem pádlovali k pobřeží, směřovali ke svitu baterky. Nabíl seděl na zádi a mezi kolena držel kufr s třaskavinou a detonátorem. Počkali, až vlny vyvezou gumový člun na pláž. Pak ho odstrčili zpátky do vody a brodili se se zavazadly mokrým pískem. Uvítal je člověk, který se vynořil mezi stromy.

Samír s cizincem prohodil pár slov. Možná došlo na krátké objetí, pak se husím pochodem vydali do prudkého svahu. Ten člověk šel zlehka a jistě a Nabíla napadlo, že to musí být žena. Nechali se odvést k bílé dodávce na opuštěném parkovišti. Samír usedl vpředu, druzí dva s kufry a batohy zabrali místo vzadu v přepravním prostoru.

Zaslechl z pokoje telefon. Když vyšel, byli Fadr se Samírem velmi vážní. Fadr si strčil telefon do kapsy a Nabílovi se podlomila kolena.

„Buď silný, *šahíde*,“ pronesl Samír, jako kdyby vycítil, co se v Nabílovi odehrává. „Nemysli si, že ti, kdo zemřou ve jménu Alláha, jsou mrtví. Nejsou, žijí mezi námi jako stíny, jen my je nevidíme.“

Fadrovi v kapse znovu zavibroval telefon. Otevřel si další esemesku.

„Auto stojí dole,“ oznámil.

Bylo chladno. Všichni tři seděli směstnaní v nákladním prostoru a společně se kymáceli, když dodávka na ulici zahýbala.

Samír vytáhl termosku, odšrouboval uzávěr, přičichl k obsahu a pak jim ji podal.

„Čaj?“

Nabíl zavrtěl hlavou. V šedém ranním světle sledoval bílou jizvu ve tvaru hvězdy na Samírově spánku. Napůl ji zakrývaly

kamarádovy dlouhé černé vlasy. Syřan se jí občas dotýkal, když byl v afektu nebo pohroužen do myšlenek. Nikdy se nezmínil, jak k ní přišel. Zázrak, říkal pouze. Vypadala jako ji zva po výstřelu, ale kdo by přežil výstřel z pistole do spánku?

Mladíci se potkali před třemi měsíci ve výcvikovém táboře v Íránu a Fadr se Samírem se stali Nabílovou nejbližší rodinou. Bylo zvykem, že věřící, který se vydal cestou mučedníka, *aš-šahíd*, namluvil na kameru pozdrav nebo přečetl vysvětlení. Později tak mohla rodina záznam ukazovat přátelům a sousedům nebo ho nahrát na internet. Jenže přestože se jeho mise jevila jako mocný útok na tuto válčící a Boha zesměšňující zemičku, byla teď Nabílova rodina u něj, takže neměl co na kameru říct.

Nepodivoval se nad tím, že se stal vyvoleným. Od dětství pro něj bylo přirozené a nutné obracet se k Bohu. Imám Sufján se ho po občanské válce ujal u sebe doma a zmínil ho před muftím Ibráhímem Safarem Chánem a jeho skupinou. Odpřisáhl jeho pobožnost a vhodnost.

Dodávka konečně zastavila. Řidič zatáhl za ruční brzdu a vypnul motor. Dveře u řidiče se otevřely a zabouchly. Slyšeli, jak se lehké kroky vzdalují – a pak už nic.

V dalších hodinách podřimovali, zatímco venku kolem nich se rozednívalo. Slyšeli hlasy mluvící mnoha řečmi, spěšné kroky, děti, kola, auta a motory autobusů, rachotící převodovky a svištěcí pneumatiky.

Čaj nespláchl Nabílovi sucho v krku. Střídavě mrzl a hořečnatě sáhal. Mdle sledoval vteřinovou ručičku na Fadrově opáleném zápěstí, která rychle, příliš rychle kroužila kolem ciferníku.

Druzí dva se posadili přesně v půl jedenácté a Nabíl pohroužil tváře do dlaní. Několik vteřin seděl s pohledem upřeným na podlahu nákladního prostoru, pak si dřepł a natáhl paže.

Sebevražedná vesta tížila jako hříchy lidstva. Dlouhé, pravoúhlé bloky se semtexem byly na hrudi a zádech všity do

plátěných kapes ve čtyřech řadách. Nejvíc vážily igelitové sáčky s kuličkami z ložisek, které se izolepou připevňovaly kolem bloků: Až Nabíl vestu odpálí, opustí jeho tělo deseti-tisíce ocelových střel v kulovém oblaku smrti. V tašce přes rameno má další výbušninu.

Samír mu vestu přidělal kolem pasu těžkými řemeny, ocelovými lanky a visacími zámky. Takže mu ji nemohl sundat žádný hrdinský kontrolor nebo policista, kterému by se zdál podezřelý, aniž by vesta nevybuchla. Mezitím mu Fadr zkontroloval detonátory, baterie a dráty na zádech.

Pak mu Samír pomohl do objemné, světlé větrovky a zapnul mu zip až ke krku. Nabíl si roztřesenýma rukama nasadil na hlavu modrou kšiltovku. Byl oholený a ostříhaný na krátko. Na nohou měl seprané levisky a oranžové tenisky Nike. Vypadal jako tisíce jiných mladíků v Kodani.

Objali se.

„*As-salám alejkum*,“ vyslovili Samír s Fadrem jako jeden muž.

„*Wa alejkum salám*,“ zopakoval Nabíl stovky let starý pozdrav.

„Jsem hrdý a závidím ti,“ poznamenal Samír. „Příště, bude-li to vůle Boží, vrazím příště já nebo Fadr meč do pupku téhle nebo jiné křižácké zemi, která vraždí naše lidi a bratry.“

„*Inšálláh*,“ zamumlal Nabíl.

„Máš mapu parku?“ přeptal se Fadr.

Nabíl přikývl a poklepal na náprsní kapsu větrovky. Mapu ale nepotřeboval. Cíl dokázal identifikovat každý, stačilo trochu zaklonit hlavu.

Nabíl vystoupil a otočil se na ně.

„A ta žena mě pustí dovnitř?“ zeptal se.

Samír přikývl.

„*Maa salám, fí amání Alláh*, buď s Bohem,“ procedil. „Ta žena tam bude. A my taky. Nejsi sám.“

Nabíl se napřímil a šel rychle na věc, pohled měl přikovaný k dlažebním kostkám chodníku.

Teď to bylo snadné. Brzy bude po všem a najednou jako by sám sebe viděl z dálky a seshora, jak kráčí přes širokou ulici s hustým provozem a směřuje k východní části zábavního parku.

Rukávem si otřel čelo, a když se blížil k úzkým zamřížovaným dveřím, stáhl si kšilt čepice víc do očí. Slunce stálo vysoko, bylo dost teplo a světlo, ovšem pod stromy vrhajícími hluboký stín se držel chlad. Nabíl uviděl za plotem ženskou postavu a zaslechl cvaknutí zámku. Proklouzl dovnitř a stanul v úzkém průchodu mezi restaurací a hernou mimo zorné pole bezpečnostních kamer parku. Cítil se prázdný a z pachu jídla z restaurace se mu dělalo zle. Nad kontejnery na odpadky bzučely mouchy. Ale žena voněla svěže. Odhadoval, že bude stejně stará jako on. Na sobě měla bílou košili s krátkými rukávy, černé kalhoty a kolem štíhlého pasu uvázanou dlouhou bílou zástěru. Nad levým prsem měla zeleně vyšité jméno restaurace. Nenosila šperky ani si nezakrývala vlasy. Vyčesala si je do drdolu v týlu a propíchla je dvěma zkříženými žlutými tužkami. Nabíl se kvůli ní trochu styděl, ale chápal, že to tak musí být: Možná byla součástí jejich sítě, možná ne, ale udělala, co měla. Otevřela mu dveře do Ráje.

Zamyslel se nad tím, jestli je u pobřeží vyzvedla ona, jestli v uplynulých dnech pobývali v jejím bytě a jestli je ona zavezla k cíli. Zнала se se Samírem? Pocítil osten žárlivosti, ale okamžitě ten pocit potlačil. Žárlivost byla z tohoto světa.

„Jmenuju se Ajn,“ představila se arabsky.

Nabíl přikývl a neodpověděl. Ajn ho bez dalších průtahů vzala za zápěstí a přilepila mu kolem něj papírový proužek. Byl příliš zaskočen, než aby se jejím chladným prstům bránil. Nevzpomínal si, kdy se ho naposledy dotkla žena.

„Je to permanentka,“ oznámila mu. „Můžeš na všechny atrakce v parku a nepotřebuješ peníze. Stačí, když jim ukážeš tenhle náramek.“

„Atrakce?“

Usmívala se.

„Jo, vážně stojí za to. Je to tu úžasné.“

„Zůstaneš tady v tý restauraci?“ zeptal se vážně. „Teda přímo tady? Pracuješ?“

„Ano.“

„Tak zůstaň v restauraci, jasný? Nikam nechoď.“

„To je jasný,“ prohodila a snažila se mu podívat do očí zastíněných kšiltem. „Proč na tom tak záleží?“

„Je důležitý, aby člověk odváděl dobrou práci,“ vypadlo z něj, jako kdyby byl mnohem starší a chytřejší než ona.

Uhladila si pramínek vlasů za ucho a upravila drdol v týlu. Prsa se jí pod bílou košilí dmula a Nabíl zapíchl pohled do země.

„No dobře, tak je to hodně důležitý, ale já už teď musím zpátky,“ prohodila s úsměvem. „Hele, tobě je zima?“

„Cože?“

„Neměl by sis sundat bundu?“

„Právě jsem přijel z pouště. Podle mě je tady v tvý zemi dost chladno.“

Zachvěl se, jako by vážně mrzl.

„Z jaký pouště?“

„Prostě z pouště, jasný? Písek, hadi a zem. Slunce.“

„Dobře, ale až budeš mít hlad, tak se můžeš vrátit a támhle zabušit na dveře. Dám ti něco k snědku. Nemusíš platit.“

Pohlédl někam za ni.

„Přijdu, sestřičko. *Wa-alej Kum as-salám*, Ajn,“ rozloučil se, ale do hlasu i postoje proniklo něco, co nedokázal ovládnout. Ajn zamrzl úsměv. Pak se otočila na patě a zmizela v restauraci.

Nabíl si povzdechl. Nosní dírky se mu rozšířily. Ta vůně. Byla prchavá a neuchopitelná, ale byl si jistý, že ji znal z bytu. Přšel ke dveřím a otevřel je. Kuchaři v bílém měli plné ruce práce mezi nerezovými stoly s kouřícími hrnci a tácy, které přetékaly masem, ovocem a chlebem. Nikdo si ho evidentně nevšiml.

Dívka skládala sklenice na podnos, ale když na ni zavolal, otočila se. Ruka opět uhladila vlasy za ucho. Zlehka prošla mezi stoly a přistoupila k němu.

Nabíl vsunul ruku do těžké tašky přes rameno a nahmatat šerpu se svatými znaky. Vycouval do uličky, Ajn mu podržela dveře.

„Ajn...“

„Ano? Jak se vlastně jmenuješ ty? Určitě máš nějaký jméno?“

„Nijak. Nejmenuju se nijak. Možná Nabíl.“

Vložil jí složenou šerpu do ruky.

„Děkuju,“ pronesl. „Moc děkuju.“

„Za co?“

Ukázal na pásku kolem zápěstí.

„Za atrakce.“

Chtěla látku rozložit, ale Nabíl ji chytil za studené ruce.

„Počkej,“ vyzval ji. „A zůstaň tady v restauraci, ano?“

„Zůstanu, ale...“

„Sbohem.“

Proud lidí Nabíla pomalu unášel. Řekli mu, že každý, kdo v létě zavítá do Kodaně, navštíví i tenhle park.

Vydal se na severovýchod. Říkali: Nedívej se lidem do očí, nedívej se jim do tváří. Nejsou nic. Jsou to stíny putující do síně smrti, ale nevědí o tom. Jsou *kufir*, bezbožní. Nejsou to lidi, Nabíle.

Vzduch byl obtěžkaný vůní z obchodů se sladkostmi, stánky s cukrovou vatou a zmrzlinou. Skoro cítil, jak mu mezi zuby křupe cukr a s opovržením hleděl na rozmazlené tlusťochy kolem sebe.

Držel se na kraji davu a věděl, že ještě tři sta kroků a stane přímo pod cílem: Pod osmdesát metrů vysokou ocelovou konstrukcí, jíž se obzvlášť příznačně říkalo Nebeská loď a jež platila za nejvyšší řetězkový kolotoč v Severní Evropě.

Na kolotoč se vešlo dvacet čtyři lidí. Návštěvníky zvedaly k nebi silné pneumatické pumpy a několik minut je na vrchole točily v sedačkách zavěšených na dlouhých řetězech.

Nabíl dumal nad tím, jestli nějaká těla přistanou na ulici vedle parku. Pakistánský inženýr, který jim ukázal konstrukční plány, vybral za cíl severní díl nosného podstavce příhradové věže. Až se zborší tato část kolotoče, bude v dopadové linii věže koncertní sál, několik restaurací a herny.

Čekal za oplocením, dokud skupina návštěvníků neopustila schody u věže a na sedadla nedosedla nová skupina. Pumpy vydechly a velká platforma se začala zvedat. Nabíl pohlédl na mladou blondýnku obsluhující hydrauliku ve skleněné kukaně. Pohled upírala k platformě a ruce měly napilno s ovládacími pákami. Překročil nízké zábradlí, odstrčil několik dětí a přeskočil další zábranu.

Někdo se ho pokusil zadržet, ale vykroutil se mu a doběhl pod konstrukci. Opřel tvář o chladivou ocel nosníku, objal ho a zaposlouchal se do jekotu daleko nad sebou, když Nebeská loď kroužila s pasažéry po modrém nebi nad Kodaní. Ocel mu proti tváři vibrovala.

Pohlédl na dva hlídače, kteří k němu přibíhali, viděl, jak komicky ustupují, když si rozeplnul větrovku a oni spatřili vestu, žluté kabely a bloky třaskaviny.

Pak se usmál na blondýnku za sklem. K uchu si tiskla vysílačku. Pomyslel na svou matku, sestry – a dívku Ajn. Doufal, že zůstala v restauraci.

Nabíl se chopil detonátoru v kapse bundy, zavřel oči, aby neviděl tváře lidí, a snažil se neslyšet jejich křik.

„*Alláhu akbar*, Bůh je veliký,“ zašeptal a stiskl tlačítko nadoraz.